

Nieuwsbrief van de Vereniging van Toezichthouders van Hogescholen, 8 juli 2022

Een triest bericht aan het begin.

IN MEMORIAM

Op 10 juni 2022 is geheel onverwachts overleden op 71-jarige leeftijd de medeoprichter van onze Vereniging Kees van der Waaij. Vanaf het begin, eind 2013 tot medio 2018, was hij bestuurslid en penningmeester van de VTH en bij alle vergaderingen altijd zeer tijdig aanwezig. Tevens was hij lid van de Raad van Toezicht van de Hogeschool Rotterdam. Een zeer kundig en waardevol lid van het bestuur die goed op de hoogte was van alle ontwikkelingen en zijn standpunten inbracht. De financiën waren bij hem zonder meer in goede handen.

Het bestuur heeft de familie gecondoleerd met dit veel te vroege en plotse overlijden en wenst alle nabestaanden heel veel sterkte en kracht.

Het webinar over cyberveiligheid met bijzondere aandacht voor het betalen van losgeld vindt online plaats op vrijdag 9 september 2022 van 16.00 uur tot 17.30 uur.

U kunt zich aanmelden bij het secretariaat met vermelding van uw naam, de naam van de hogeschool en de datum 9/9.

Gezien het grote belang van cyber- en kennisveiligheid en de rol van de Raad van Toezicht hierbij heeft het bestuur, mede op aanwijzing van het ministerie van OCW, besloten een inhoudelijke cursus te organiseren om het kennisniveau van de leden te vergroten. Nader bericht volgt na de zomer.

De minister heeft in een brief van 19 mei 2022 het belang van kennisveiligheid onder de aandacht gebracht en opgeroepen om op bestuursniveau een portefeuillehouder kennisveiligheid binnen de instelling aan te stellen. Dit heeft wellicht ook implicaties voor de verdeling van de aandachtsgebieden binnen de Raden van Toezicht. Eind januari is de Nationale Leidraad Kennisveiligheid gepubliceerd en het Rijksbrede Loket Kennisveiligheid geopend.

De minister heeft verzocht om een risicoanalyse rond kennisveiligheid uit te voeren of deze te actualiseren. Verzocht wordt de Raden van Toezicht over de uitkomsten hiervan te rapporteren en de minister heeft aangekondigd eind van dit jaar het gesprek aan te gaan met de Raden van Toezicht gezamenlijk over hun bevindingen. De minister wil vernemen welke concrete acties zijn ondernomen op basis van het interne onderzoek. Dit is in aanvulling op de binnen de VH gemaakte afspraak dat de instellingen in 2022 streven naar volwassenheidsniveau 3 van het SURF normenkader voor informatiebeveiliging¹.

Op 25 mei 2022 heeft minister Dijkgraaf aangekondigd dat hij het initiatief neemt voor de komst van een nationaal centrum voor wetenschapscommunicatie. Dit nieuwe centrum gaat expertise verzamelen en delen, om zo de wetenschapscommunicatie doeltreffender te maken.

Uit de Nationale Studenten Enquête (NSE) 2022 onder meer dan 286.000 studenten blijkt dat de tevredenheid onder studenten over hun opleiding ten opzichte van vorig jaar min of meer gelijk is gebleven. Tevreden, zelfs zeer tevreden, met hun opleidingen zegt 71% van de studenten in het hoger onderwijs te zijn met de gekozen opleiding. Slechts 14% zegt op basis van de ervaringen niet dezelfde studiekeuze te willen maken. Studenten van de meer algemene opleidingen, zoals

economie en recht, zijn minder tevreden. Bij de Ad-opleidingen is een stijging van de algemene tevredenheid waarneembaar. Studenten zijn vooral tevreden over studies op het gebied van de landbouw.

Eind mei is een convenant met de titel 'Samen sterker' gesloten tussen de MBO Raad en de Vereniging Hogescholen om de Ad-opleidingen verder uit te rollen.

Eveneens eind mei heeft de Raad van State zijn advies gepubliceerd over de Wet leeruitkomsten hoger onderwijs. Hiermede wil de regering meer ruimte creëren voor studenten om een gepersonaliseerde leerroute binnen de opleiding te kunnen ontwikkelen (flexibel onderwijs). De minister heeft nu besloten dat deeltijdopleidingen 'flexibeler' mogen worden, maar voltijdopleidingen niet.

Begin juni verscheen van het Regieorgaan SIA het jaarbericht 2021 met tal van gegevens en cijfers over vorig jaar.

Op 2 juni publiceerde het Rathenau Instituut het jaarverslag 2021. In dit jaar bestond het Instituut 35 jaar, immers in 1986 werd het opgericht door minister Wim Deetman.

Op 3 juni deelde het ministerie van OCW mee dat besloten was het Nationaal Programma Onderwijs met een jaar te verlengen, waardoor de instellingen een jaar extra hebben om de beschikbare middelen te besteden aan het welzijn van de studenten.

Op 9 juni verscheen van de Inspectie van het Onderwijs de Nieuwsbrief Hoger onderwijs, jaargang 2021/2022, 4^e editie. Onderstaande onderwerpen staan centraal:

- Houd klachtenprocedure tegen het licht: de inspectie heeft een enquête gehouden onder de studenten. Opgeroepen wordt de klachtenafhandeling te evalueren en de bekendheid van de procedure bij de studenten te onderzoeken.
- Onderwijskwaliteit overleidend ondanks pandemie, zorgen over leerervaring en studentenwelzijn. Er werd immers snel overgeschakeld op online onderwijs en dit werd vervolgens systematisch verbeterd.
- Staat van het onderwijs 2022 "Samen de trend leren kan".
- Meer en structurele ruimte voor professionele ontwikkeling leraren.

De minister heeft op 17 juni zijn beleidsbrief hoger onderwijs en wetenschap het licht doen zien. De brief omvat de concrete plannen voor het hoger onderwijs en onderzoek. In de inleiding worden de kabinetsambities en de daaruit voortvloeiende drie hoofddoelen, de belangrijkste uitdagingen, de overwegingen zoals ook genoemd in de hoofdlijnenbrief, het fonds voor Onderzoek en Wetenschap van € 5 miljard voor tien jaar en de internationale context besproken. Voor de drie hoofddoelen worden de concrete beleidskeuzes en investeringen voor de komende periode uiteengezet. Afgesloten wordt met de verantwoording, de monitoring en evaluatie en de aangekondigde toekomstverkenning.

De hogescholen krijgen 100 miljoen Euro per jaar voor het toegepaste onderzoek, waarvan 50 miljoen uit het fonds voor de komende tien jaar en 50 miljoen Euro structureel. Voor de ontwikkeling van het HBO-promotietraject, de pilot professional doctorate, is € 5 miljoen beschikbaar. Om te bezien of het mogelijk is een vaste voet in het onderzoeksdeel van de bekostiging van hogescholen in te voeren, wordt een traject gestart naar de herziening van die bekostigingssystematiek.

De HBO-opleidingen in de tekortsectoren, gezondheidszorg, onderwijs en bèta-techniek, ontvangen een bedrag oplopend tot € 30 miljoen per jaar. In regio's die te maken hebben met een krimpende populatie wordt in totaal € 90 miljoen (3 x € 30 miljoen) geïnvesteerd. Voor studentenwelzijn is jaarlijks een bedrag van 15 miljoen Euro beschikbaar.

De minister wil ook met een bedrag van 11.5 miljoen Euro een inhaalslag maken voor betere medezeggenschap in het hoger onderwijs. De raden en de bestuurders kiezen samen hoe het geld zal worden besteed, waarbij vooral de opleidingscommissies van het geld moeten profiteren. Dijkgraaf noemt vier onderdelen voor besteding: scholing, ondersteuning, communicatie en vergoeding. Op donderdag 30 juni was in de Tweede Kamer het debat over de beleidsbrief met een beperkt aantal Kamerleden. Het overleg duurde ruim vier uur en de minister lichtte verschillende onderwerpen nader toe en deed een aantal toezeggingen om zaken nader uit te zoeken. Opvallend was de slotzin van een van de Kamerleden, namelijk: "In het najaar gaan we beginnen aan een grootscheepse renovatie van het hoger onderwijsstelsel".

Sinds de maand mei is het Referentiekader privacy en ethiek voor studiedata beschikbaar.

SURF heet weer het jaarlijkse Cyberdreigingsbeeld gepubliceerd. In vergelijking met 2020 laat 2021 een toenemende dreiging van grote incidenten binnen de sector onderwijs en onderzoek zien. Ook vormen grote incidenten in de keten, zoals Log4j, voor onderwijs en onderzoek een nieuwe dreiging. (zie het SURF Magazine van juni 2022).

Op 27 juni werd in de Tweede Kamer gedebatteerd over het jaarverslag van het ministerie van OCW. In de Kamer zijn vooral zorgen over de rol van het beroepsonderwijs in de onderwijskolom. De minister benadrukte dat hij juist het beroepsonderwijs in de etalage wil zetten.

Gelet op ontwikkelingen op het gebied van internationalisering, flexibilisering en digitalisering maken de drie externe toezichthouders, de NVAO, de CDHO en de Inspectie, zich zorgen of de WHW wel voldoende toekomstbestendig is. Op deze drie terreinen is de WHW onvoldoende aangesloten bij de huidige ontwikkelingen.

Uit de voorlopige stand van de aanmeldingen blijkt dat het HBO waarschijnlijk in het studiejaar 2022/2023 met een krimp te maken krijgt, ofschoon aanmeldingen niet hetzelfde zijn als echte inschrijvingen. Gelet op de daling in de komende jaren gaat het HBO zich op zijn rol beraden. Een aparte commissie onder leiding van de voorzitter van het College van Bestuur van de Hogeschool Rotterdam Ron Bormans, komt in het najaar met een analyse.

De voorzitter van de VH, Maurice Limmen, heeft betoogd dat het tijd is voor een herpositionering van het HBO. Hij stelt dat de plaats van het HBO is naast het academisch onderwijs, gelijkwaardig, maar met een wezenlijk anders, beroepsmatig karakter.

Gepubliceerd zijn de jaarrekening 2021 en het jaarverslag 2021 van de NVAO.

Op donderdag 17 november is het congres 2022 van SIA. Aangesloten wordt bij 'Leiden European City of Science 2022'. Het congres staat geheel in het teken van praktijkgericht onderzoek.

Qompas BV te Leiden heeft in juni de uitkomsten gepubliceerd van een online enquête onder scholieren in de bovenbouw havo en vwo, getiteld 'Financiële stress bij scholieren'.

Bij het kennismakingsgesprek met de leden van de eerste Kamer in juni heeft de Onderwijsraad opnieuw gewaarschuwd dat de overheid toezicht moet blijven houden op de kwaliteit van de opleiding. Dat moet het uitgangspunt blijven bij een nieuw accreditatiestelsel.

De Hogeschool Leiden bestond in 2021 precies 35 jaar. Bij deze gelegenheid heeft P.G. Kroeger het essay 'Stille Revolutie Hogescholen door de tijd' geschreven. Een historisch overzicht over de ontwikkeling van het HBO. Op de website van de hogeschool is het essay te downloaden.

Rienk Goodijk, hoogleraar governance en senior consultant bij GTP voorspelt dat naast de drie klassieke rollen: die van werkgever, adviseur en controleur er een vierde bijkomt. Dat is de strategische netwerkrol. De toezichthouder wordt medeverantwoordelijk voor de maatschappelijke waarde die een organisatie toevoegt. Deze moet weten wat in de maatschappij speelt en bezien hoe de toegevoegde waarde van een organisatie kan worden vergroot. Hij pleit voor het durven leven met onzekerheid.

De ALV heeft op 9 juni 2022 Peter van Laarhoven, voorzitter van de RvT van de HAN, per 1 juli 2022 benoemd tot bestuurslid van de VTH. Ondanks zijn benoeming is het bestuur toch nog op zoek naar nieuwe leden per 1 januari 2023 of mogelijk later in dat jaar, omdat van verschillende huidige leden van het bestuur hun termijn afloopt.

Reacties en inlichtingen bij de secretaris: hans@uiterwijkjg.nl.

*Het bestuur wenst alle leden een goede en gezonde zomerperiode, ziet graag eenieder bij het webinar in september en natuurlijk bij de tweede ALV (**donderdag 17 november 2022**) van dit jaar, welke wordt gecombineerd met een professionaliseringsonderdeel.*